

POROČILO O DELU SODELAVCEV RAZISKOVALNE POSTAJE ZRC SAZU V NOVI GORICI OD 1. 11. 2016 DO 30. 11. 2017

PERSONALNI SESTAV

V letu 2017 so delo na Raziskovalni postaji (dalje RP) ZRC SAZU v Novi Gorici opravljali: doc. dr. **Danila Zuljan Kumar**, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, koordinatorka delovnih aktivnosti na RP ZRC SAZU v Novi Gorici, dr. **Jasna Fakin Bajec**, Inštitut za kulturne in spominske študije, dr. **Špela Ledinek Lozej**, Inštitut za slovensko narodopisje in Raziskovalna pisarna (Uprava) od 1. 10. 2017, dr. **Petra Testen**, Inštitut za kulturno zgodovino, dr. **Neva Makuc** in **Petra Kolenc**, Zgodovinski inštitut Milka Kosa, dr. **Alenka Di Batistta**, Umetnostno zgodovinski inštitut Franceta Steleta (od 1. 5. 2017) in prof. dr. **Branko Marušič**, znanstveni svetnik v pokoju.

Delo sodelavcev RP, povezano z zahodnim slovenskim narodnostnim prostorom je del projekta *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa* (št. pogodbe: 610-40/2016).

PEDAGOŠKO DELO NA UNIVERZI V NOVI GORICI

☉**Neva Makuc:**

V sklopu pedagoških obveznosti na Univerzi v Novi Gorici, Fakulteti za humanistiko, program Kulturna zgodovina, je v poletnem semestru 2016/2017 izvajala seminar/vaje pri predmetih Zgodovina fevdalne družbe in Uvod v študij historiografije, v zimskem semestru 2017/2018 pa seminar/vaje pri predmetu Zgodovina historiografije.

☉**Petra Testen:**

V sklopu pedagoških obveznosti na Univerzi v Novi Gorici, Fakulteti za humanistiko,

program Kulturna zgodovina, je v zimskem semestru 2017/2018 izvajala seminar/vaje pri predmetu Evropa v obdobju revolucij.

☉**Danila Zuljan Kumar:**

V sklopu pedagoških obveznosti na Univerzi v Novi Gorici, Fakulteti za humanistiko, programih Kulturna zgodovina in Slovenistika, je v zimskem semestru 2017/2018 skupaj z dr. Giorgiom Cadorinijem predavala pri predmetu Furlanski jezik, literatura in kultura. Individualna predavanja iz slovenske dialektologije je imela tudi za doktorskega študenta Hrista Bojadžijeva iz Bolgarije.

MENTORSTVO

☉**Danila Zuljan Kumar:**

Mentorstvo mladi raziskovalki Urški Vranjek (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša).

GOSTOVANJA NA UNIVERZAH

☉**Špela Ledinek Lozej:**

Videm, Univerza v Vidmu (Italija), Oddelek za jezike in literature, komunikacijo, izobraževanje in družbo. Raziskovalna štipendija v okviru TALENTS³ štipendijskega programa za mobilnost raziskovalcev (Evropski socialni sklad, OP 2014–2020, Prioritetna os 3 – Izobraževanje in usposabljanje, Program št. 26 – Mobilnost raziskovalcev): 1. 4. 2016–30. 9. 2017.

Videm, Univerza v Vidmu (Italija), 5. 4. 2017: predavanje *The projects on cultural heritage: Experiences from the border area with the presen-*

tation of the Cult-Alps project v okviru seminarja Euroculture (nosilec dr. Monica Pascoli).

Videm, Univerza v Vidmu (Italija), 12. 4. 2017: predavanje *Šavrinke: Trgovke med osrednjo Istro in obalnimi mesti ter njihove upodobitve v literaturi in vloga pri šavrinizaciji severnoistrskega podeželja = Le saurine: Le venditrici ambulanti tra l'Istria centrale e le città costiere: la loro rappresentazione nella letteratura e il ruolo nella formazione dell'identità saurina dell'Istria settentrionale* v okviru predmeta Letteratura slovena (nosilec prof. dr. Roberto Dapit).

PREDAVANJA, REFERATI NA KONFERENCAH IN SIMPOZIJIH

● Jasna Fakin Bajec:

Ljubljana, ZRC SAZU, 26. 1. 2017: Interno projektno usposabljanje *PPP in Slovenia connected with general revitalisation problems of historical buildings* na transnacionalnem srečanju projekta RESTARUA – Revitalizacija zgodovinskih stavb preko javno-zasebnega partnerstva.

Nova Gorica, Grad Kromberk, 23. 5. 2017: predavanje *Nova Gorica – mesto totalitarnega režima?* na znanstvenem simpoziju Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice.

Ljubljana, ZRC SAZU, 26. 10. 2017: vodenje in predavanje na izobraževalni delavnici *Inovativne poti pri valorizaciji kulturne dediščine* v okviru mednarodnega projekta NewPilgrimAge: Reinterpretacija dediščine sv. Martina in z njim povezanih vrednot delitve kot novi promotor na skupnosti temelječe gostoljubnosti v 21. stoletju.

● Alenka Di Batistta:

Nova Gorica, Grad Kromberk, 23. 5. 2017: predavanje *Urbanizem in arhitektura Nove Gorice skozi oči strokovne periodike* na znanstvenem simpoziju Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice.

Ljubljana, ZRC SAZU, 23. 11. 2017: predavanje *Revija Arhitektura (1931–1934) in krog njenih sodelavcev* na 5. simpoziju raziskovalk in raziskovalcev ZRC SAZU na začetku znanstvene kariere.

● Petra Kolenc:

Ljubljana, dvorana Zemljepisnega muzeja GIAM ZRC SAZU, 7. 3. 2017: predavanje »*De bibliothecis*« *Štefan Kociančič (1818–1883) in njegova kratka navodila o tem, kako pravilo urediti, upravljati in ohranjati knjižnice, predvsem župniške* na 8. Grošljevem simpoziju: Knjižnice in knjige od antike do danes.

● Špela Ledinek Lozej:

Göttingen, Univerza v Göttingenu (Nemčija), 29. 3. 2017: predavanje *Secondary kitchens in the Vipava Valley (Slovenia)* na 13. kongresu SIEFF (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore) *Ways of dwelling: Crisis, craft, creativity*.

Gumin, LAB Terremoto (Italija), 2. 9. 2017: *L'etnografia visuale slovena: presentazione della produzione del Laboratorio audiovisuale*, predstavitev avtorskih filmov na festivalu Sguardi sui territori, antropologia visuale ed ecomusei (skupaj z M. Filak, N. Križnarjem in M. Pečetom).

Tolmin, Hotel Dvorec, 7. 9. 2017: predavanje *Seasonal mountain pasture systems in the Julian Alps* na ISCAR (International Scientific Committee on Research in the Alps) delavnici *Exploring alpine landscapes as potential agricultural heritage systems and their contribution to human wellbeing*,

Stara Fužina, Center Triglavskega narodnega parka, 6. 10. 2017: predavanje *Planšarstvo v Furlaniji-Juljski krajini* na tematskem sklopu *Etnologija in arhitektura znanstvene konference Življenje v Alpah*.

Maribor, Viteška dvorana mariborskega gradu, 19. 10. 2017: predavanje *Sekundarne kuhinje v Vipavski dolini* na mednarodnem simpoziju *Kitchen debate – Debata o kuhinji*.

● Neva Makuc:

Nova Gorica, Univerza v Novi Gorici, 5. 10. 2017: predavanje *Goriški historiografi novega veka* na simpoziju *Goriški izobraženci skozi zgodovino*.

● Danila Zuljan Kumar:

Bovec, Stergulčeva hiša 7. 4. 2017: predavanje *Sodobna kultura in umetnost kot dejavnik*

krepitev pripadnosti manjšinski skupnosti: na primeru Beneške Slovenije na Primorskih slovenističnih dnevih v Bovcu.

Nova Gorica, poletna scena, 21. 8. 2017: predavanje (skupaj z Marino Cernetig) o briščini, nadiščini in terščini v sklopu niza prireditev z naslovom GOvorice.

● **Petra Testen:**

Pariz, Maison de la recherche (Francija), 3. 2. 2017: predavanje (*Warfare: everyday life and survival challenges*) na mednarodnem simpoziju *En guerre sans armes: réfugiés et prisonniers du front austro-italien (1915–1918)*.

Nova Gorica, Grad Kromberk, 23. 5. 2017: predavanje (*Novo)goriški obmejni prostor in hišno delo v 20. stoletju*) na znanstvenem simpoziju *Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice*.

Praga, Chamber of deputies of the parliament of the Czech Republic (Češka), 20. 9. 2017: predavanje *Caporetto – the name, the place, the battle: the meaning and the legacy* (s Tadejem Korenom) na znanstvenem simpoziju »1917 – revolution in war, society in revolution« from the Military history institute Prague series *Hobnailed years in the battlefields 1914–1918*.

Nova Gorica, Univerza v Novi Gorici, 5. 10. 2017: predavanje *Pavlina Pajk (1854–1901), rojena Doljak: otroška in mladostna leta na Goriškem* na simpoziju *Goriški izobraženci skozi zgodovino*.

Ljubljana, Muzej novejšje zgodovine; Gorica (Italija), Musei della Grande Guerra/Museo della Moda e delle Arti Applicate, 17. 11. 2017: predavanje *Coping with food shortage in Trieste during the war* (z A. Cergol Paradiž) na mednarodnem simpoziju *Women and World War I*.

PREDSTAVITVE, GOVORI IN DRUGI JAVNI NASTOPI

● **Jasna Fakin Bajec:**

Vipavska dolina, Brda, 27. maj 2017: vodenje strokovne ekskurzije Primorska kulinarična dediščina za Ljubljansko geografsko društvo.

● **Alenka Di Batistta:**

Gorica, Kulturni center Lojze Bratuž (Italija), 22. 6. 2017: predstavitev doktorske

disertacije *Arhitekturno ustvarjanje med obema vojnama na Slovenskem: revija Arhitektura in krog njenih sodelavcev* v okviru Srečanj pod lipami.

Vrh sv. Mihaela, vinska klet Grad Rubije (Italija), 7. 5. 2017: predstavitev razstave »BRE-STOVEC 1915+100« članov Fotokluba Skupina 75.

Gorica, Kulturni dom, (Italija), 7. 10. 2017: predstavitev fotografskih del Janeza Bogataja, Gaetana De Faverija, Sandija Gorkiča, Emiliana Grusovina, Valentine Iaccarino in Fotografskega društva Janez Puhar Kranj na razstavi XIX. fotosrečanje = XIX° fotoincontro, ki jo vsako leto prireja Fotoklub Skupina 75.

● **Petra Kolenc:**

Nova Gorica, Grad Kromberk, Goriški muzej, 15. 12. 2016: predstavitev 39–40. številke *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja* posvečene lutkovnemu letu in slikarju, fotografu in lutkarju Milanu Klemenčiču (1875–1957) (skupaj z Andrejem Ferleticem in Tejo Gerbec).

Gorica, Katoliška knjigarna (Italija), 23. 2. 2017: predstavitev 13. številke *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, posvečene 70-letnici nastanka Nove Gorice (skupaj z B. Marušičem, P. Testen, N. Makuc, J. Fakin Bajec, D. Zuljan Kumar).

Nova Gorica, Grad Kromberk, 23. 5. 2017: moderiranje simpozija *Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice*.

Lokve, Prostori društva LO-KO, 13. 8. 2017: predstavitev škafarske zbirke in društvenih publikacij.

● **Špela Ledinek Lozej:**

Rateče, Gornjesavski muzej, Kajžnkova hiša, 18. 5. 2017: predavanje *Planine v Alpah* ob mednarodnem muzejskem dnevu (skupaj s S. Roškar).

● **Neva Makuc:**

Ljubljana, ZRC SAZU, 25.–26. 1. 2017: moderiranje na transnacionalnem srečanju projekta RESTARUA – Revitalizacija zgodovinskih stavb preko javno-zasebnega partnerstva.

Nova Gorica, 19. 10. 2017: predstavitev poteka transnacionalnega projekta RESTAURACIJA-Revitalizacija zgodovinskih stavb preko javno-zasebnega partnerstva na tiskovni konferenci, ki jo je organizirala Mestna občina Nova Gorica.

●Petra Testen:

Tolmin, Tolminski muzej, 16. 2. 2017: predstavitev knjige prof. dr. Branka Marušiča *Doktor Karel Lavrič (1818–1876) in njegova doba* (skupaj z B. Marušičem).

Gorica (Italija), Katoliška knjigarna, 23. 2. 2017: predstavitev 13. številke *Izvestja Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, posvečene 70-letnici nastanka Nove Gorice.

Postojna, Notranjski muzej Postojna, 8. 3. 2017: predavanje (skupaj z I. Selišnik) in odprtje ter predstavitev gostujoče razstave *1915 – Ženske v zaledju Soške fronte*.

Kobarid, Mlekarna Planika, 10. 3. 2017: prispevek v kulturnem programu na občnem zboru Kulturnega društva podeželskih žena Gornjega Posočja, *Ženske v prvi vojni: Marija Remec, Varčna kuharica*.

Trst (Italija), Slovensko stalno gledališče, 30. 3. 2017: odprtje in predstavitev gostujoče razstave *1916 – (Pre)hrana. Ženske v zaledju soške fronte*.

Nova Gorica, Grad Kromberk, Goriški muzej, 4. 4. 2017: predstavitev knjige prof. dr. Branka Marušiča *Doktor Karel Lavrič (1818–1876) in njegova doba* (skupaj z B. Marušičem).

RAZSTAVE

●Alenka Di Batistta:

Gorica (Italija), Kulturni dom, 7.–21. 10. 2017: kritiška besedila za katalog fotografske razstave *XIX. fotosrečanje – XIX° fotoincontro*, ki jo vsako leto prireja Fotoklub Skupina 75.

●Petra Testen:

Postojna, Notranjski muzej Postojna, 8. 3.–15. 5. 2017: gostovanje razstave *1915 – Ženske v zaledju soške fronte* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, M. Klavora, Ž. Koncilija, J. Kosi, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svolfjšak).

Kobarid, Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«, 16. 6.–november 2017: razstava *1917 – Ženske na ulicah. Za kruh in narod* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, T. Koren, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svolfjšak).

Nova Gorica, Novogoriška mestna hiša, 16. 8.–11. 9. 2017: gostovanje razstave *1916 – (Pre)hrana. Ženske v zaledju soške fronte* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, Ž. Koncilija, T. Koren, J. Kosi, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svolfjšak).

Šmartno, Hiša kulture, 11. 7.–10. 8. 2017: gostovanje razstave *1916 – (Pre)hrana. Ženske v zaledju soške fronte* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, Ž. Koncilija, T. Koren, J. Kosi, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svolfjšak).

Koper, Pokrajinski muzej Koper, 8.–28. 3. 2017: gostovanje razstave *1916 – (Pre)hrana. Ženske v zaledju soške fronte* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, Ž. Koncilija, T. Koren, J. Kosi, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svolfjšak).

Trst, Slovensko stalno gledališče v Trstu, 30. 3.–18. 4. 2017: gostovanje razstave *1916 – (Pre)hrana. Ženske v zaledju soške fronte* (soavtorji: M. Verginella, K. Ajlec, A. Cergol Paradiž, R. Devetak, Ž. Koncilija, T. Koren, J. Kosi, P. Mikša, I. Selišnik, U. Strle, P. Svolfjšak).

Pivka, Park vojaške zgodovine, 23. 4.–9. 7. 2017: gostovanje razstave *Na krilih zgodovine 1915–1917: Avstro-ogrsko letalstvo na soški fronti* (soavtorji: M. Močnik, M. Ravbar, J. Silič).

BIBLIOGRAFIJA

●Jasna Fakin Bajec:

Communities of practice as a methodology for grassroots innovation in sustainable adult education (soavtorstvo z N. Ličen, D. Findeisen). V: *AS – Andragoška spoznanja: prva slovenska revija za izobraževanje odraslih*, letn. 23, št. [1], str. 23–39.

Cultural heritage and the role of voluntary associations in the process of achieving sustainable development in rural communities. V: *Studia ethnologica Croatica*, vol. 28, str. 21–45.

Vloga etnologa in kulturnega antropologa pri razvoju družbe znanja na primeru Društva gospodinj in dramske skupine s Planine pri Ajdovščini. V: *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, št. 39/40, str. 261–273.

Neoliberalna politika in konstruiranje znanstvene odličnosti v slovenskem prostoru (soavtorstvo s P. Sitar). V: Ana Hofman et al. (ur.), *Znanost (brez) mladih: zgodnje stopnje znanstvene kariere v Sloveniji skozi perspektivo spola*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, str. 99–126.

Nova Gorica – mesto totalitarnega režima ali modernističnega razvoja. V: Branko Marušič (ur.), *Narodu Gorico novo bomo dali v dar. Ob sedemdesetletnici Nove Gorice* Nova Gorica: Območno združenje Zveze borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja, str. 249–256.

Evropska kulturna pot sv. Martina Tourskega tudi na Goriško in Kras. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 14 (2017), str. 43–49.

Dokumentarni film:

Moški in njihova opravila nekoč. Plani na pri Ajdovščini: Društvo gospodinj in dramska skupina, Fakin Bajec, J. (avtor, ur.), Česen, V. (ur.), Lokar, T. (ur.), Petrovič, M. (ur.). 1 video DVD (14 min 10 sek), č-b, zvok.

Intervju:

Enakost med spoloma: profesorji izbirajo ženske asistentke in moške naslednike (intervjuvanci: Ana Hofman, Majda Črnič Istenič, Jasna Fakin Bajec, Duška Knežević Hočevar. MMC RTV SLO: prvi multimedijski portal, <http://www.rtvlo.si/slovenija/enakost-med-spoloma-profesorji-izbirajo-zenske-asistentke-in-moske-naslednike/412764>.

Alenka Di Batistta:

Nova odkritja pri raziskovanju Ravnikarjeve Nove Gorice. V: *Narodu Gorico novo bomo dali v dar. Ob sedemdesetletnici Nove Gorice* (Marušič Branko ur.). Nova Gorica: Območno združenje Zveze borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja, str. 113–116.

Urbanizem in arhitektura Nove Gorice skozi oči slovenske strokovne publicistike. V: *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, str. 41–67.

Kociancičevo zanimanje za goriško umetnost in njene umetnostnozgodovinske spomenike. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 14 (2017), str. 15–24.

Znanstveni sestavek v leksikonu:

Bernik, Stane. V: *Novi Slovenski biografski leksikon*. Zv. 2. Ljubljana, Založba ZRC, 2017.

Bucik, Avgust Andrej. V: *Novi Slovenski biografski leksikon*. Zv. 3. Ljubljana, Založba ZRC [pred objavo].

Brezar, Vladimir. V: *Novi Slovenski biografski leksikon*. Zv. 3. Ljubljana, Založba ZRC [pred objavo].

Uredniško delo:

Pomoč pri urejanju e-knjige MoMoWo: Women Designers, Craftswomen, Architects and Engineers between 1918 and 1945. Ljubljana: Založba ZRC SAZU, 2017 (Women's Creativity, 1), <https://zalozba.zrc-sazu.si/sl/publikacije/women-designers-craftswomen-architects-and-engineers-between-1918-and-1945#v>.

Petra Kolenc:

Zakaj so Avčani v zameno za Avško lazno dobili Avško gmajno na Trnovski planoti. V: Mojca Perkon Kofol in Danila Zuljan Kumar (ur.), *Zahodna Banjška planota skozi čas: o ljudeh, jeziku, etnologiji, zgodovini, arheologiji, geografiji in botaniki zahodne Banjške planote*. Kanal: Občina Kanal ob Soči, 2017, str. 141–155.

Iz zgodovine turizma na območju zahodnega dela Trnovskega gozda do začetka 2. svetovne vojne. V: *Smučarska tradicija na Trnovsko-Banjski planoti. Vzpon, razcvet in zaton zimskih športov na Lokvah, Lazni ter v Čepovanu in Lokovcu*. Lokve: Društvo LO-KO, 2017, str. 10–29.

Štefan Kociančič in njegova prva navodila za urejanje knjižnic na Slovenskem. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 14 (2017), str. 7–14.

Recenzija:

Stibilj, Matjaž: Bratstvo na delu: delovne enote cone A Julijske krajine. V: *Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja*, str. 333–334.

Intervju:

Spodbuda mehanizmu javno zasebnega partnerstva pri obnovi zgodovinskih stavb: [pogovor z Nevo Makuc, vodjo projekta Restaura pri ZRC SAZU]. V: *Novi Glas*, letn. 22, št. 18 (18. maj 2017), str. 3.

Uredniško delo:

Povzetki referatov znanstvenega simpozija Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice, Grad Kromberk, 22. in 23. maj 2017: brošura. Nova Gorica: Goriški muzej Kromberk, 2017.

Goriški letnik: zbornik Goriškega muzeja. Nova Gorica: Goriški muzej Kromberk, št. 41, 2017, (souredništvo s Tejo Gerbec in Andrejem Ferleticem).

Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici 14 (2017). Nova Gorica: ZRC SAZU.

Smučarska tradicija na Trnovsko-Banjski planoti. Vzpon, razcvet in zaton zimskih športov na Lokvah, Lazni ter v Čepovanu in Lokovcu. Lokve: Društvo LO-KO, 2017 [v tisku].

Zgibanka:

Lokve: --- kjer čas teče počasneje. Lokve: Turistično društvo, 2016 [i. e.] 2017.

Lokve: --- where time passes slower. Lokve: Turistično društvo, 2016 [i. e.] 2017.

Lokve: --- dove il tempo scorre più lentamente. Lokve: Turistično društvo, 2016 [i. e.] 2017.

●Špela Ledinek Lozej:

Walks through the multi-layered landscape of Šavrinikas' Istria: Eggs, books, backpacks and stony paths. *Landscape research*, 31. Jul. 2017, str. 1–13.

Preprodajalke med osrednjo Istro in obalnimi mesti. V: *Šavrinka* (ur. Ingrid Celestina in Suzana Todorovič). Koper: Libris, str. 67–77.

»Od Slemena do Krna je več planin, katere razne imena imajo, in v katerih se dober sir in skuta, po raznosti bolj ali manj tolste paše, in obilnosti kozjega in ovčjega mleka narejata.« Tolminske planine sredi 19. stoletja v zapisu Tomaža Rutarja. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 13 (2016), str. 28–32.

Raziskovalni film:

Zoccoli caldi. Udine: Università degli studi di Udine, Dipartimento di lingue e letterature, comunicazione, formazione e società, 2017. <http://www.ricercavisuale.org/2017/05/26/zoccoli-nuovi/>.

●Neva Makuc:

O raziskovanju časti v historični perspektivi. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 14 (2017), str. 3–6.

Študija:

[Neva Makuc] 2017: 4. [Chapter]. Cooperation with a built heritage protection institution /conservation inspector and integrated revitalisation. V: T1.3.3. Handbook on Public-Private Partnership (PPP) in Built Heritage Revitalisation Projects. Project RESTAURA, str. 35–39. Priročnik je na voljo na spletni strani: <http://www.interreg-central.eu/Content.Node/RESTAURA/handy-ppp-handbook-.html>.

Daniela Angelina Jelinčič, Sanja Tišma, Neva Makuc, Aniko Noemi Turi, Mitja Steinbacher, Matjaž Steinbacher with contribution of Anna Wojtych, Dana Tombitášová and Domagoj Dodig 2017: Guidebook for Local Authorities on PPP in Heritage Revitalisation Strategies. Project RESTAURA (priročnik bo kmalu na voljo na spletni strani projekta).

Daniela Angelina Jelinčič, Sanja Tišma, Neva Makuc, Aniko Noemi Turi, Mitja Steinbacher, Matjaž Steinbacher with contribution of Anna Wojtych, Dana Tombitášová and Domagoj Dodig 2017: Priročnik za lokalne skupnosti o javno-zasebnem partnerstvu glede strategij za revitalizacijo kulturne dediščine. Projekt RESTAURA (priročnik bo kmalu na voljo na spletni strani projekta).

Znanstveni sestavek v leksikonu:

Bonomo (de) (tudi Bonòm, Bonomi, Bonhomo), patricijska in plemiška rodbina. V: *Novi Slovenski biografski leksikon*. Zv. 3. Ljubljana, Založba ZRC [pred objavo].

●Branko Marušič (izbor):

Spomini Goričana Aloisa Lasciaca. V: *Koledar za leto 2017*. Gorica, GMD, 2016, str. 120–125.

V »sikstinsko kapelo primorskega antifašizma« sodi tudi Angelska gora 1942. V: *Primorski dnevnik*, 5. 1. 2017, št. 3.

Dr. Ivo Juvančič o Beneških Slovencih in njih sosedih. V: *Trinkov koledar 2017*, str. 76–81.

Okrutni zločin na Predmeji. Kaj pripoveduje slika Angelska gora 1942. V: *Svobodna beseda*, 2017, št. 16, str. 19.

Sedemdesetletna Nova Gorica. V: *Novi glas*, 2. 3., 9. 3., 16. 3., 23. 3. 2017, št. 8–11.

Dr. Karel Lavrič v Tolminu. V: *Tolminska knjiga*. Ljubljana: Slovenska matica 2016, str. 89–99.

Zdravstvena dejavnost na Goriškem v preteklosti. V: *Zbornik ob 60. letnici Splošne bolnišnice dr. Franca Derganca Nova Gorica*. Šempeter pri Gorici: Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca, 2017, str. 22–28.

Mesto, ki bo sijalo preko meje. V: *Delo (Sobotna priloga)*, 22. 7. 2017, str. 18–19.

70. obletnica priključitve Primorska k matični domovini. Sosedje pretirano zazrti v preteklost. V: *Slovenska beseda*, 2017, št. 21, str. 12.

Antifašizem in antifašisti. V: *TIGR v zgodovini in zgodovinopisju*. Ljubljana: INZ, 2017, str. 41–47.

Narodu Gorico novo bomo dali v dar. V: *Narodu Gorico novo bomo dali v dar. Ob sedemdesetletnici Nove Gorice*. Nova Gorica: Območno združenje ZB, 2017, str. 11–18.

Predzgodovina Krajevne skupnosti Solkan. Iz govora na proslavi krajevnega praznika, 9. septembra 2017. V: *1001-Solkanski časopis*, 29. 9. 2017, št. 94.

Prawa polska w sztokholmskim memorandum dr. Henryka Tummy. V: *Europa Środkowa, Bałkany i Polacy. Studia Antoniemu Cetnarowiczowi*. Kraków: [s. n.], 2017, str. 169–176.

Zdravko Jelinčič, načrtovalec Nove Gorice. V: *Koledar za leto 2018*, Gorica, GMD, 2017, str. 116–120.

Štefan Kocijančič in Baudouin de Courtenay. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 14 (2017), str. 25–28.

Ocena: Salvator Žitko, Avstrijsko Primorje v vrtincu nacionalnih, političnih in ideoloških nasprotij v času ustavne dobe (1861–1914). V: *Annale*, 17/2017, 1, str. 14–17.

●Danila Zuljan Kumar:

The Influence of Italian and Friulian on the Clausal Constructions of the Ter/Torre Valley Dialect of Slovenian. *Europa Orientalis* 35 (2016), str. 521–530.

Identity Changes in the Slovenian and Friulian Linguistic Communities in the Province of Udine, Italy. *Europeana Countryside* [v tisku].

Govori zahodne Banjske planote. V: Mojca Perkon Kofol in Danila Zuljan Kumar (ur.), *Zahodna Banjska planota skozi čas: o ljudeh, jeziku, etnologiji, zgodovini, arheologiji, geografiji in botaniki zahodne Banjske planote*. Kanal: Občina Kanal ob Soči, 2017, 331–344 [v tisku].

Sodobna kultura in umetnost kot dejavnik krepitve pripadnosti manjšinski skupnosti – Primer Beneške Slovenije. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 14 (2017), str. 37–42.

Uredniško delo:

Zahodna Banjska planota skozi čas (souredništvo z Mojco Perkon Kofol). Kanal: Občina Kanal ob Soči [v tisku].

●Petra Testen:

Kobarid – Caporetto; ime kraja, ki je postal sinonim za katastrofalen poraz. V: *Izvestje Raziskovalne postaje ZRC SAZU v Novi Gorici*, 14 (2017), str. 33–36.

Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji:

The Isonzo front one hundred years later: the case of the walk of peace (soavtor Tadej Koren). V: Jaroslav Láník in Tomáš Kykal (ur.), *Léta do pole okovaná 1914–1918. Sv. 2, 1915 – novi nepřátelé, nové výzvy*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha, 2017, str. 461–476.

Strokovni sestavek v leksikonu:

Banchig, Giorgio (Jurij Bankič). V: Barbara Šterbenc Svetina (ur.), *Novi Slovenski biografski leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2017, zv. 2: B–Bla, str. 97–98, portret.

Basailović, Miodrag (Mijo Basailović). V: Barbara Šterbenc Svetina (ur.), *Novi Slovenski biografski leksikon*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2017, zv. 2: B–Bla, str. 146–147, portret.

Drugi sestavni deli:

1917 – ženske na ulicah. Za kruh in narod. V: *Goriška*, 14. jun. 2017, letn. 16, št. 6, str. 15.

Uredniško delo:

Tadej Koren, Petra Testen (ur.), *A Béke Ösvénye az Alpoktól az Adriáig: az Isonzó-front úti-könyve*. Kobarid: Ustanova Fundacija Poti miru v Posočju; Budakeszi: Budakeszi Kultúra Alapítvány, 2017.

Tadej Koren, Petra Testen (ur.), *Pot miru od Alp do Jadrana: vodnik po soški fronti*. 3. izd. Kobarid: Ustanova Fundacija Poti miru v Posočju, 2017.

Drugo:

Grmadnik, Jerneja. Ženske so bile med vojno steber družbe. V: *Slovenska vojska*, mar. 2017, št. 3, str. 45. (informantka).

REDNA IN IZREDNA DEJAVNOST**●Jasna Fakin Bajec**

Strokovno sodeluje z Društvom gospodinj in dramske skupine Planina pri Ajdovščini.

Je članica Sveta za turizem – posvetovalno telo župana Občine Ajdovščina za razvoj turizma v Zgornji Vipavski dolini.

Pomoč pri organizaciji znanstvenega simpozija Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice, Grad Kromberk, 22. in 23. maj 2017. Nova Gorica: Goriški muzej Kromberk, 2017.

●Alenka Di Batistta:

Strokovno sodelovanje s Fotoklubom Skupina 75 pri pripravi razstav.

Osvetlila je vlogo in pomen jezikoslovca in zgodovinarja Štefana Kociančiča pri raziskovanju likovne umetnosti na Goriškem.

●Petra Kolenc:

Od leta 2015 je članica ožjega uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*.

Strokovno sodeluje z društvom Planota (Lokve), kjer vodi sekcijo za kulturo v okviru katere nastaja knjižna zbirka *Besede s Planote*.

Sodeluje tudi s Krajevno skupnostjo Lokve, Krajevno skupnostjo Trnovo, Krajevno sku-

pnostjo Ravnica, Turističnim društvom Lokovec, Turističnim društvom Lokve ter z KTŠ društvom LO-KO (Lokve), kjer pripravlja strokovne vsebine povezane z zgodovino Trnovske planote.

Od avgusta 2017 je del delovne skupina za pripravo kandidature Poti miru – dediščina 1. svetovne vojne za vpis na Unescov Seznam svetovne dediščine.

●Špela Ledinek Lozej:

Špela Ledinek Lozej je članica znanstvenega sveta Narodne in študijske knjižnice v Trstu, akcijske skupine 6 EUSALP ter od leta 2015 članica širšega uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*.

●Neva Makuc:

Od leta 2016 je dopisna članica Istituta Pio Paschini (Videm, Italija) ter Istituta per gli Incontri Culturali Mitteleuropei (ICM) (Gorica, Italija).

Sodeluje z odborom Kultura in izobraževanje Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje GO (EZTS GO) pri pripravljanju strategije za področje goriške kulturne dediščine.

Od leta 2015 je članica širšega uredniškega odbora *Goriškega letnika: zbornika Goriškega muzeja*.

Ob arhivskem raziskovalnem delu v Furlaniji-Juljski krajini nadaljuje z evidentiranjem različnega gradiva, pomembnega za zgodovino zahodnega slovenskega prostora, s posebnim oziroma na novoveško obdobje in rokopisno gradivo ter rekonstruiranjem genealogij plemiških rodbin na Goriškem.

●Petra Testen:

Življenja in dela. Biografske študije. Testen, Petra (urednica 2015–). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2015–.

Življenja in dela. Kulturnozgodovinske študije. Testen, Petra (urednica 2013–). Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2013–.

Področna urednica Novega SBL za pop kulturo (skupaj z Ahacem Medenom) in »ženske kvote«.

☉Danila Zuljan Kumar:

Koordinira delo na RP Nova Gorica, pripravila je program dela RP Nova Gorica za leto 2017 za Znanstveni svet ZRC SAZU ter vsebinski in finančni načrt dela za leti 2017 in 2018 za projekt *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa* za sofinancerja, to je MONG. Pripravila je polletno in letno finančno poročilo o projektu *Zahodna slovenska narodnostna meja v luči sprememb časa*. Sodeluje v strokovni skupini za pripravo novega načrta za kulturo v MONG.

Jezikovno je pregledala *Izvestje* ter različne dokumente, povezane z RP Nova Gorica,

Sodeluje pri organizaciji *Škrabčevih dnevov* ter *Gradnikovih večerov*.

Nadaljevala je z jezikoslovnimi raziskavami na območju zahodnih slovenskih narečji (banjškega podnarečja in terskega narečja).

Soizdajatelj:

Raziskovalna postaja ZRC SAZU Nova Gorica (skupaj z Območnim združenjem Zveze borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Nova Gorica, Goriškim muzejem in Pokrajinskim arhivom v Novi Gorici).

Narodu Gorico novo bomo dali v dar. Ob sedemdesetletnici Nove Gorice. (Uredil Branko Marušič). Nova Gorica: Območno združenje ZB, 2017.

SODELOVANJE PRI TEKOČIH PROJEKTIH IN PROGRAMIH ZRC SAZU:**☉Petra Kolenc:****SPECIALNA ZNANSTVENA KNJIŽNICA RAZISKOVALNE POSTAJE V NOVI GORICI (BIBLIOTEKA SAZU, Hn) TER KNJIŽNICA IN ARHIV DR. HENRIKA TUME**

Vodila je specialno znanstveno knjižnico RP v Novi Gorici (COBISS Biblioteka SAZU, Raziskovalna postaja, Hn) ter skrbela za arhiv in knjižnico dr. Henrika Tume. Z zmenjavami, nakupi ter darovi je pridobila nove publikacije. V preteklem letu je bilo izposojenih 334 enot knjižničnega gradiva. Novo katalogiziranih v sistemu Cobiss pod Hn (SAZU) je bilo 169 enot. Inventariziranih je bilo tudi dodatnih

67 enot drobnega tiska goriškega (primorskega) domoznanstva (skupaj 493 enot) ter 121 enot preostalega (predvsem) periodičnega tiska, ki ga postopoma vključujemo v vzajemno katalogizacijo.

Gradivo Tumove knjižnice in arhiva je bilo v obdobju, ki ga zajema poročilo, uporabljeno pri pripravi naslednjih del:

Arnšek, Urška: Henrik Tuma in Ivan Šusteršič: primerjalna analiza konfederalističnih konceptov: diplomsko delo = Henrik Tuma and Ivan Šusteršič: comparative analysis of confederal concepts: graduation thesis [diplomsko delo]. Celje: U. Arnšek, 2016.

V Tolminu (1890–1894): odlomek iz knjige Henrika Tume *Iz mojega življenja*, 1997. V: Zdravko Duša(ur.), *Tolminska knjiga pesmi, zgodbe in pričevanja*. Ljubljana: Slovenska matica, 2016, str. 101–113, [1] f. pril.

Debenjak, Matej: Poljedelsko društvo kolonov in malih posestnikov v Fojani [diplomsko delo]. Nova Gorica: Univerza v Novi Gorici, Fakulteta za humanistiko: M. Debenjak, 2016.

Kolenc, Petra: prispevek *Prva slovenska navodila o urejanju knjižnic doma na Goriškem* na znanstvenem simpoziju *Knjižnice in knjige od Antike do danes*.

Kolenc, Petra: *Smučarska tradicija na Trnovsko-Banjški planoti: vzpon, razcvet in zaton zimskih športov na Lokvah, Lazni ter v Čepovanu in Lokovcu*. Lokve: Društvo LO-KO, 2017.

Henrik Tuma: Zemljepisno-jezikoslovnih zapisi = Geographical-linguistic notes ; prevod v angleški jezik Marko Petrovich in Jaka Jarc. V: *Lives journal: liberty, verity, and spirit*. Leto 8, št. 11 (jul. 2017), str. 118–145.

ORGANIZACIJA SIMPOZIJEV**Znanstveni simpozij Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice, Grad Kromberk, 22.–23. 5. 2017**

V sodelovanju RP ZRC SAZU (Petra Kolenc, Jasna Fakin Bajec) in Goriškega muzeja Kromberk Nova Gorica (Teja Gerbec, Andrej Ferletic, Marko Klavora, Ines Beguš) je med 22. in 23. majem 2017 na gradu Kromberk potekal znanstveni simpozij z naslovom *Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice*, ki je z zgodovinskega,

etnološkega, umetnostnozgodovinskega in urbanističnega vidika ovrednotil dediščino mesta, ki je pred sedemdesetimi leti začelo nastajati na kulturnem stičišču alpskega in mediteranskega sveta ter etničnem stičišču romansko-slovanskega sožitja. Kar 17 predavateljev različnih strok je svoje poglede strnilo v dvodnevni simpoziju, ki je osvetlil številne nove poglede na razvoj Nove Gorice. Znanstveni in strokovni prispevki bodo objavljeni v *Goriškem letniku: zborniku Goriškega muzeja št. 41* (2017).

Znanstveni simpozij 10. Škrabčevi dnevi, Univerza v Novi Gorici, 13. 10. 2017

V sodelovanju RP ZRC SAZU v Novi Gorici, Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in Fakultete za humanistiko Univerze v Novi Gorici je 13. 10. 2017 na Univerzi v Novi Gorici potekal jubilejni 10. Znanstveni simpozij Škrabčevi dnevi, ki se ga je udeležilo 21 referentov s 17 referati. Prispevki s simpozija bodo predstavljeni v zborniku 10. Škrabčevih dnevov v letu 2018.

MEDNARODNI IN NACIONALNI RAZISKOVALNI TER APLIKATIVNI PROJEKTI IN PROGRAMI

RESTAURA-Revitalising Historic Buildings through Public-Private Partnership Schemes, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Srednja Evropa 2014–2020.

☉*Neva Makuc* (vodja projekta pri ZRC SAZU), Jasna Fakin Bajec, Petra Kolenc

Temeljno vodilo projekta je dejstvo, da je v srednjeevropskih državah veliko zgodovinskih stavb v slabem stanju. Pogosto ni dovolj javnih finančnih sredstev za obnovo in valorizacijo teh stavb, zato se kaže potreba po uveljavljanju novih rešitev, kakršne lahko ponuja zasebno-privatno partnerstvo. Poznavanje in obvladovanje tega mehanizma je v določenih državah zelo slabo, zato namerava projekt preizkusiti in promovirati sheme zasebno-privatnega partnerstva v štirih srednjeevropskih državah.

V projekt je vključenih deset partnerjev ter enajst pridruženih partnerjev s Poljske, iz Slovenije, Hrvaške in Slovaške. Slovenski projektni partnerji so ZRC SAZU, Mestna občina Nova Gorica in Fakulteta za poslovne vede (Ljubljana), pridruženi pa Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Slovenska škofovsko konferenca in Nadškofija Ljubljana. Ciljne skupine so različni deležniki iz javnega ter zasebnega sektorja. Med aktivnostmi, ki jih predvideva projekt, je tudi pilotna akcija, povezana z gradom Rihemberk. S pilotno akcijo, ki jo bo izpeljala Mestna občina Nova Gorica, bodo narejeni prvi koraki pri obnovi in revitalizaciji tega pomembnega kulturnega spomenika Goriške.

Sodelavci in sodelavke ZRC SAZU sodelujejo pri vseh delovnih paketih. 25. in 26. 1. 2017 so v Ljubljani organizirali transnacionalno srečanje projektnih partnerjev z internim usposabljanjem o pomenu revitalizacije kulturne dediščine ter strokovno ekskurzijo. Sodelujejo - in na slovenskem nivoju tudi koordinirajo - posvetovanja z deležniki, ključnimi za razvoj javno-zasebnega partnerstva in revitalizacijo kulture dediščine (ministrstva, občine, združenja, podjetja ipd.), na lokalnem, regionalnem in nacionalnem nivoju. Opravljena je bila poglobljena analiza stanja shem javno-zasebnega partnerstva na primeru revitalizacije zgodovinskih stavb v Sloveniji. Aktivno delujejo tudi pri številnih diseminacijskih dejavnostih in delujejo kot svetovalna točka za javno-zasebno partnerstvo. Sodelavci projekta sodelujejo tudi pri pripravi ključnih dokumentov (na primer *Priručnika o javno-zasebnem partnerstvu na področju revitalizacije materialne kulturne dediščine* in *Vodnika o javno-zasebnem partnerstvu na področju dediščinskih revitalizacijskih strategij*).

N. Makuc se je udeležila projektnih transnacionalnih srečanj z internim usposabljanjem in študijskim obiskom v mestu Hnusta na Slovaškem (10.–11. 5. 2017) ter v Novi Gorici (18.–19. 10. 2017).

UGB – Urban Green Belts – Smart integrated models for sustainable management of urban green spaces for creating more healthy

and liveable urban environments, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Srednja Evropa 2014–2020.

● **Jasna Fakin Bajec** (vodja projekta pri ZRC SAZU), Petra Kolenc

Življenje v velikih mestih s parkom ali vrtom v bližini predstavlja vedno večjo prednost na trgu kupcev nepremičnin, saj bližina zelenih površin hkrati ponuja tudi kvalitetnejše življenje. Mestne zelene površine ne zagotavljajo zgolj prostočasnih dejavnosti oz. rekreativnih površin, temveč predstavljajo tudi »zračni filter«, ki zmanjšuje mestni hrup in vpliva na kvaliteto mestnega zraka. Če mestne zelene površine niso pravilno vzdrževane, lahko postanejo breme in vir konfliktov med prebivalci in pristojnimi organi. Zeleni pasovi, ki se širijo v manjših naseljih znotraj velikih mest, so tudi »pljuča« gosto naseljenih površin, ki lahko zagotovijo različne okoljske, socialne in gospodarske koristi. Za doseg tega pa tradicionalni pristopi odločujočih akterjev niso več dovolj učinkoviti. Da bi mestne zelene površine lahko trajnostno upravljali tudi v 21. stoletju, bodo sodelavci projekta Urbani zeleni pasovi (UGB) razvili orodja in strategije s poudarki na sodelovanju s prebivalci in drugimi odločujočimi akterji. S skupnimi močmi bo upravljanje mestnih zelenih površin učinkovitejše ter usmerjeno v razvoj integriranega sistema ravnanja z okoljem. To bo pripomoglo k večji biodiverziteti, izboljšanju kakovosti zraka, zmanjšanju mestnega hrupa, blažitvi vročinskih valov in k splošnemu izboljšanju kakovosti življenja v mestih. Pri projektu sodeluje deset partnerjev iz sedmih držav, ki bodo razvili inovativne metode in orodja (glede na možnosti uporabe zelene infrastrukture, sodelovanja z mestnimi skupnostmi in koncepti upravljanja na več ravneh), ki podpirajo integrirane modele pametnega upravljanja mestnih zelenih površin. V okviru projekta bodo opravljene pilotne akcije, ki bodo preverjale inovativne rešitve. Te bodo zbrane v priročniku, ki bo služil kot vodilo pri boljšem upravljanju zelenih površin v mestih.

ALPFOODWAY – A cross-disciplinary, transnational and participative approach to Alpine food cultural heritage, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada

za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Alpsko območje 2014–2020.

● **Špela Ledinek Lozej** (vodja projekta pri ZRC SAZU), Jasna Fakin Bajec

Alpski tradicionalni prehranjevalni načini so povezani z znanjem in veščinami pridelave in predelavi živil, s šegami in navadami uživanja hrane ter s skupnimi vrednotami, značilnimi za celotno alpsko območje. Projekt AlpFoodway – interdisciplinarni, transnacionalni in participativni pristop k dediščini alpske prehrane, si prizadeva za oblikovanje vzdržnega razvojnega modela za obrobna gorska območja, ki je zasnovan na ovrednotenju in ohranjanju prehranske dediščine alpskega območja ter na inovativnih orodjih trženja in upravljanja. Vsa alpska območja skušajo najti načine za učinkovito ohranjanje in vrednotenje dediščine, vendar so ta prizadevanja praviloma razdrobljena, geografsko omejena in nepovezana. Cilj projekta je zato razviti model skupnega upravljanja celotnega alpskega območja. Alpske skupnosti bodo z ovrednotenjem dediščine in njeno promocijo naredile prvi korak k vpisu alpske prehranske dediščine na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

MOMOWO – Women's Creativity since the Modern Movement, interdisciplinarni projekt, ki ga sofinancira Evropska komisija iz programa CREATIVE EUROPE, Culture sub-programme (larger scale cooperation projects) pri Evropski uniji 2014–2018.

● **Alenka Di Battista** (vodja projekta na ZRC SAZU doc. dr. Helena Seražin)

Projekt obravnava kulturni in družbeno-ekonomski pomen dosežkov žensk na področju arhitekture, notranjega in industrijskega oblikovanja, krajinske arhitekture in urbanizma, ki veljajo za tradicionalno moške poklice. Namen MOMOWO je strokovni in širši javnosti predstaviti pomemben del »anonimne« in zamolčane evropske kulturne dediščine 20. stoletja, ki so jo ustvarile ženske, dejavne na zgoraj omenjenih področjih. Projekt želi obenem tudi podpreti in ustrežneje ovrednotiti dosežke sedanje generacije ustvarjalnic in s tem pomagati utreti pot bodočim generacijam žensk v ustvarjalnih poklicih.

Pri projektu sodeluje sedem partnerjev, ki prihajajo iz Nizozemske, Francije, Španije, Portugalske, Italije in Slovenije. Edini slovenski partner je Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta, ki pri raziskovanju redno sodeluje tudi z domačimi raziskovalci in ustanovami, kot so na primer Muzej arhitekture in oblikovanja, Center arhitekture Slovenije, Galerija Dessa itd. V letu 2017 je bila v okviru projekta med drugim izpeljana razstava *V ospredje: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja* (Galerija Dessa, Ljubljana), *2. dan odprtih vrat ateljejev slovenskih arhitektk, gradbenic in oblikovalk* in *3. Mednarodni simpozij/delavnica* posvečena predstavitvi arhitektk, gradbenic in oblikovalk, ki so delovale med letoma 1969 in 1989 (Oviedo, Španija). V Atriju ZRC SAZU v Ljubljani je gostovala mednarodna potujoča arhitekturna razstava *MoMoWo. 100 del v 100 letih. Evropske ženske v arhitekturi in oblikovanju*, ki je predstavljala ustvarjalnost evropskih arhitektk in oblikovalk v preteklih sto letih. V avli Ministrstva za kulturo pa potujoča razstava *mednarodnega fotografskega natečaja MoMoWo Reportaže o domovih oblikovalk in arhitektk*.

NewPilgrimAge: 21th century reinterpretation of the St. Martin related shared values and cultural heritage as a new driver for community-sourced hospitality, mednarodni evropski projekt, sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, program transnacionalnega sodelovanja Srednja Evropa 2014–2020.

☉ **Jasna Fakin Bajec** (vodja projekta na ZRC SAZU)

Glavni namen projekta je iskanje in preverjanje različnih pristopov, metod in sodobnih interpretacijskih orodij, kako dediščino sv. Martina približati mladim in malim podjetnikom na način, da jo bodo razumeli kot pomemben vir za iskanje možnih poti iz trenutnih socialnih, kulturnih, gospodarskih in okoljevarstvenih problemov. Partnerska mesta, ki ležijo ob Evropski kulturni poti (Sombotel, Maribor) ali njenih odsekih (Albenga, Trentino, Dugo Selo) bodo v okviru pilotnih aktivnosti oblikovale in testirale inovativna komunikacijsko-informacijska orodja za promocijo, ohranjanje in rabo dediščine. Hkrati se bo v okviru projekta oblikovalo model o načinih valorizacije kulturne dediščine oziroma njenih vrednot,

ki naj bi izražale želje, izkušnje, znanja in ideje lokalnega prebivalstva oziroma celotne skupnosti. Model bo vseboval praktične smernice o sodobnih pristopih in orodjih vključevanja skupnosti (zlasti mladih) v nastajanje, ohranjanje in trajnostno rabo neizkoriščenih dediščinskih potencialov. Partnerji bodo skupaj z lokalnimi deležniki in kulturnimi promotorji razvili lokalni akcijski načrt, s katerim bo mogoče določiti nadaljnje strateške korake za vzdržno upravljanje kulturne dediščine in opolnomočenje lokalnih skupnosti. Projekt bo postavil temelje za kvalitetnejšo in bolj aktivno transnacionalno mrežo mest, povezanih z dediščino sv. Martina, ki bo obogatena s skupno blagovno znamko in skupno prepoznavno strategijo.

Mpiranje urbanih prostorov slovenskih mest v zgodovinskem okviru. Modernistična Nova Gorica in njeni konteksti, aplikativni projekt ARRS (L6-8262) 2017–2020, ki ga financirajo ARRS (75 %), Mestna občina Nova Gorica (12 %) in Slovenska akademija znanosti in umetnosti (13 %).

☉ **Alenka Di Battista** (vodja projekta na ZRC SAZU doc. dr. Helena Seražin)

Umetnostnozgodovinski projekt obravnava nastanek povojnega modernističnega mesta Nova Gorica, njegovo urbanistično zasnovano, vlogo in pomen njegovih javnih in arhitekturnih spomenikov ter razvoj mesta od nastanka do danes. V okviru projekta bodo opravljene temeljne umetnostnozgodovinske znanstvene raziskave povojnega urbanizma in modernistične arhitekture, ki bodo omogočile podrobne podlage za osnovenje smernic za boljše varovanje povojne dediščine na naših tleh ter pomagale podati temelje za pripravo ustreznih urbanističnih in konservatorskih načrtov podobnih urbanih naselij. Raziskovanje se bo namreč osredotočilo tudi na študij primerljivih, podobno zasnovanih mest zlasti na področju Slovenije in celotne bivše Jugoslavije. Rezultati projekta bodo tako pripomogli k umestitvi povojne dediščine v širši jugoslovanski in evropski kontekst, znotraj katerih doslej še ni bila (ustrezno) identificirana in ovrednotena, in bodo služili kot vzorčni primer za raziskovanje modernistične arhitekturne in urbanistične dediščine

drugih slovenskih mest, raziskovalne pristope pa bo moč aplicirati tudi na druga, podobno zasnovana evropska mesta.

Pri projektu sodeluje skupina mednarodno uveljavljenih znanstvenih raziskovalcev in mladih na začetku kariere z Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta ZRC SAZU in Univerze v Mariboru (FERI in Oddelek za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete). V raziskave bodo vključene tudi nekatere lokalne inštitucije. To je tudi razlog, da A. Di Battista v času trajanja projekta deluje v prostorih RP ZRC SAZU Nova Gorica. Rezultati raziskave bodo strokovni in širši javnosti predstavljeni v obliki znanstvenih in strokovnih člankov, javnih predavanj, žepnic, strokovne umetnostne monografije, fotografske razstave in spletnega portala o mestu, ki ga bodo vzpostavili sodelavci na projektu s Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko (FERI) v Mariboru. Portal bo poleg vodnika po arhitekturnih in javnih spomenikih vključeval tudi predstavitev za Novo Gorico pomembnih osebnosti, tematske poti, digitalno vizualizacijo rasti mesta skozi čas, spletne razstave ipd.

V letu 2017 je stekla priprava spletnega portala o mestu Nova Gorica. Intenzivno so potekali tudi pogovori s predstavniki Mestne občine Nova Gorica o pripravi protokolarne monografije Mestne občine Nova Gorica. A. Di Battista se je osredotočila na zbiranje arhivskega gradiva in relevantne literature v domačih arhivih (Pokrajinski arhiv v Novi Gorici, Arhiv Republike Slovenije, Muzej arhitekture in oblikovanja) in knjižnicah (Narodna in univerzitetna knjižnica, Goriška knjižnica Franceta Bevka). Z referatom je sodelovala na znanstvenem simpoziju Dediščina mesta – 70 let Nove Gorice in prispevala članek za tematsko številko *Goriškega letnika*, št. 41, 2017, ki bo posvečena 70-letnici Nove Gorice.

Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru (raziskovalni program Umetnostnozgodovinskega inštituta Franceta Steleta)
 ● Alenka Di Battista (vodja programa izr. prof. dr. Barbara Murovec)

Izhodišče za raziskave v okviru raziskovalnega programa predstavlja materialna in duhovna

umetnostna dediščina prostora današnje Slovenije. Osnovni cilj programa je prispevati znanstvene in strokovne rezultate, ki bodo prinesli nova spoznanja, temeljno poglobili in razširili vedenje o umetnosti in umetnostni zgodovini Slovenije in ju umeščali v ustrezen evropski kontekst, ob tem pa hkrati tudi skrbeli za ozaveščanje širše strokovne in laične javnosti o evropskem pomenu umetnostnih spomenikov in njihovem ustreznem varovanju. Raziskovanje po posameznih obdobjih se posveča vsem likovnim zvrstem, arhitekturi in urbanizmu od srednjega veka do 20. stoletja v vsakokratnih historičnih kontekstih znotraj evropskega prostora. V okviru programa je A. Di Battista 21. aprila 2017 uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom *Arhitekturno ustvarjanje med obema vojnama na Slovenskem. Revija Arhitektura in krog njenih sodelavcev* na doktorskem študijskem programu 3. stopnje Primerjalni študij idej in kultur Podiplomske šole ZRC SAZU. Sodelovala je pri pisanju gesel za *Novi Slovenski biografski leksikon* in pri raziskovanju umetnostnozgodovinskih spomenikov, ki bodo vključeni v Umetnostno topografijo Upravne enote Izola (v pripravi).

Historične interpretacije 20. stoletja (raziskovalni program Inštituta za kulturne in spominske študije)

● Jasna Fakin Bajec (vodja programa red. prof. dr. Oto Luthar)

Program se med drugim osredotoča na politike spomina (revizionizem, vpliv popularne kulture, vpliv inštitucij na popularne interpretacije zgodovine ...) in v primerjalni perspektivi obravnava spremembe v spominski krajini v srednji in jugovzhodni Evropi in s poglobljenim primerjalnim razmislekom o razsežnostih (re) apropiacije in izpogajanja spomina na različnih družbenih ravneh in v stičišču med lokalnim, nacionalnim, evropskim in globalnim. Jasna Fakin Bajec se je v letu 2017 ukvarjala s konceptom totalitarni režimi, predvsem z razumevanjem populističnih interpretacij o označevanju jugoslovankega socializma kot totalitarni režim ter analizo kulturnih praks, ki mesto Nova Gorica identificirajo kot mesto nastalo v totalitarnem sistemu in kaj slednje interpretacije pomenijo pri oblikovanju urbane identitete, promocije in razvoja.

Družbena in identitetna mobilnost v slovenskem prostoru med poznim srednjim vekom in razpadom Habsburške monarhije (temeljni raziskovalni projekt)

☉ Neva Makuc (vodja projekta prof. dr. Boris Gollec)

Projekt je usmerjen k preučitvi mobilnosti posameznikov, skupnosti in skupin od poznosrednjeveškega obdobja do prvih let po koncu prve svetovne vojne. Ob tem je posebna pozornost namenjena identitetnim dinamikom posameznikov in skupin. Neva Makuc je v sklopu projekta začela z raziskovalnim delom na primeru življenjske usode in družbene mobilnosti Francesca Neuhausa, goriškega plemiča iz 17. stoletja. Raziskava je zahtevala arhivsko delo v več ustanovah v Italiji. Ob tem se je v raziskavo vključilo tudi koncept časti oziroma kulturo časti, ki je zaznamovala tudi habsburško-beneški obmejni prostor v novem veku.

Poleg tega je N. Makuc začela z natančnim preučevanjem še neobjavljenega vira, in sicer kongregacijske knjige jezuitske kongregacije Marijinega Vnebovzvetja, ki je nastala v Ljubljani leta 1605. Med letoma 1605 in 1773 so bila v knjigo vpisana imena okrog 5.000 študentov. Vir vsebuje podatke o posameznikovem geografskem in socialnem izvoru ter pripise o poklicni in življenjski poti.

Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti (program)

☉ Neva Makuc (vodja doc. dr. Miha Preinfalk)

Nadaljevalo se je z evidentiranjem gradiva, shranjenega v arhivskih ustanovah in pomembnega za slovensko zgodovino, ter temeljnimi raziskavami novoveške zgodovine zahodnega narodnostnega ozemlja, in sicer na osnovi študije historiografskih in arhivskih virov, shranjenih v italijanskih arhivskih in drugih ustanovah. Raziskovalno delo je bilo med drugim usmerjeno v preučevanje zgodovine historiografije in kolektivnih identitet obmejnega prostora.

Materialna kulturna dediščina v slovenskih narčjih (program)

☉ Danila Zuljan Kumar (vodja izr. prof. dr. Jožica Škofic)

Projekt je namenjen ohranjanju slovenske kulturne dediščine. Trenutno se pripravlja tretja knjiga *Slovenskega lingvističnega atlasa* v dveh delih, in sicer *Karte in Komentarji*. Delo bo zajelo 100 vprašanj iz pomenskega polja »kmetijska opravila in orodja«, ki so bila zapisana v 417 krajih v Sloveniji, Italiji, Avstriji, na Madžarskem in Hrvaškem.

V okviru projekta je Danila Zuljan Kumar v Slovarred vnesla narečno gradivo za naslednja vprašanja: ralo, enojni plug, dvojni plug, črtalo (nož) pri plugu, držalo pri plugu, držalo pri cepu, seno, prva košnja, druga košnja, kopica za čez noč in kopica za čez zimo, ter zbrala gradivo za naslednje točke: Mirnik in Števerjan v Brdih, Gornja Černjeja in Breg v Beneški Sloveniji ter Zabrdra, Bela, Lepena in Pokrčce na Avstrijskem Koroškem. Zbranih in v sistem vnesenih je tako okoli 6000 leksemov, ki jih je začela Danila Zuljan Kumar morfološko analizirati ter komentarje pripravljati za izdajo.

Etnološke in folkloristične raziskave kulturnih prostorov in praks (program)

☉ Špela Ledinek Lozej (vodja izr. prof. dr. Jurij Fikfak)

V okviru programa je dr. Špela Ledinek Lozej preučevala prostore materialnega.

Bibliografije, mentalitete, epohe (program)

☉ Petra Testen (vodja red. prof. ddr. Igor Grdina)

Program je posvečen biografskim študijam, a obenem povezuje biografsko raven s preučevanjem mentalitet, hkrati pa z navezavo na pojem epoha ohranja stik s tradicionalnejšimi pojmovanji zgodovine.

Novi Slovenski biografski leksikon (program)

☉ Petra Testen (vodja red. prof. dr. Oto Luthar)

Pripravlja se drugi zvezek črke B in sestavlja ter piše naslednji zvezek za črke C, Č, Ć.

Ženske in prva svetovna vojna (projekt) (Filozofska fakulteta)

☉ Petra Testen (vodja red. prof. dr. Marta Verginella)

Projekt se pogloblja v usode posameznic, obenem pa analizira širše procese, kot npr. vpraša-

nje begunstva, zakonodaje, preživetvenih strategij itd. v obdobju prve svetovne vojne (zaključek projekta 30. 6. 2017).

RADIJSKI IN TV NASTOPI

● Jasna Fakin Bajec:

RTV SLO in RTV Koper. 5. 2. 2017. *Na obisku: Valček v primorskih šegah in običajih*, predstavitev pomena kulturnih društev pri ohranjanju kulturne dediščine, odnosu javnosti do dediščine in pomen dediščinskih simbolov med zamejci <http://4d.rtv slo.si/arhiv/na-obisku-oddaja-tv-koper-capodistria/174453231>

RTV Slovenija, 7. 2. 2017: Rosandić, Tanja (avtor, oseba, ki intervjuva), Fakin Bajec, Jasna (intervjuvanec), Makuc, Neva (intervjuvanec), Preinfalk, Miha (intervjuvanec): Sredstva za ohranjanje kulturne dediščine, oddaja *Prava ideja!, Dober nasvet*.

Radio Trst A, 2017: Nova Gorica – mesto totalitarnega režima.

● Petra Kolenc:

Radio Robin, 10. 2. 2017: Predstavitev UGB projekta.

Radio Trst A, maj 2017: Zgodba novogoriškega grba.

Radio Koper/Capodistria, 12. 3. 2017: Zakaj ima Nova Gorica v grbu vrtnico?

Goriški sprehodi, 24. 10. 2017: Snemanje oddaje o Novi Gorici in njenih zelenih površinah (pogovor z avtorjem Blažem Kosovelom).

● Špela Ledinek Lozej:

Radio Robin, 10. 5. 2017: AlpFoodway: predstavitev projekta v okviru informativnega programa.

Radio Robin, 15. 5. 2017: AlpFoodway: predstavitev projekta v okviru mozaične oddaje.

● Neva Makuc:

RTV Slovenija, 7. 2. 2017: Rosandić, Tanja (avtor, oseba, ki intervjuva), Fakin Bajec, Jasna (intervjuvanec), Makuc, Neva (intervjuvanec), Preinfalk, Miha (intervjuvanec): Sredstva za ohranjanje kulturne dediščine, oddaja *Prava ideja!, Dober nasvet*.

● Petra Testen:

Postojna, TV Studio Proteus, 13. 3. 2017, Intervju z Alenko Furlan Čadež o Gostovanju razstave 1915 – Ženske v zaledju soške fronte v Notranjskem muzeju v Postojni, oddaja *Odstrta dediščina*.

Koper, Regionalni RTV center Koper – Capodistria, 16. 5. 2017: Testen, Petra (intervjuvanec), Selišnik, Irena (intervjuvanec), Cergol Paradiž, Ana (intervjuvanec), Strle, Urška (intervjuvanec), Verginella, Marta (intervjuvanec), SUKIČ, Matej (oseba, ki intervjuva, urednik): oddaja (S-prehodi), <http://4d.rtv slo.si/arhiv/s-prehodi/174471768>.

Radio Trst A, 2017: Hišne pomočnice na Goriškem.

● Danila Zuljan Kumar:

Radio Robin, 9. 2. 2017: Nova številka Izvestja, posvečena 70-letnici Nove Gorice (skupaj z N. Makuc, J. Fakin Bajec, B. Marušič).

Radio Koper/Capodistria, 12. 10. 2017: 10. Škrabčevi dnevi.

Radio Robin, 12.10.2017: 10. Škrabčevi dnevi.

*Več informacij o tekočih projektih je na voljo na spletni strani ZRC SAZU.

Poročilo je sestavila Petra Kolenc.